

tanítását az iskolában. Van Bakelen leírása a holland példáról mindenképpen érdekes lehet, és a probléma-ismertetések segítségével „egy lépéssel magunk előtt” lehetünk az iskolai tánc- és drámaoktatás bevezetésekor.

Mint a brainstorming eredményekkel általában, ezzel a munkával is csupán az a probléma, hogy a felmerülő ötleteket még át kell szűrni, ki kell választani az igazán használhatóakat. Ebből a könyvből is nekünk kell kiválogatnunk a számunkra hasznos gyakorlati morzsákat és a továbbgondolásra is érdemes elméleti felvetéseket.

A dráma tanítása

segédletek a Kerekasztal/dráma tanterv tanításához

A négy kötetre tervezett sorozat első kiadványai³ a 3-4. osztályban, illetve az 5-6. osztályban tanítóknak szólnak.

Részlet a könyvek bevezetőjéből:⁴

(...) A hivatalok döntése alapján a NAT, azon belül pedig egy csak papíron létező „műveltségi terület” része lett a dráma. Keverve, összegyúrva hagyományörzéssel és -ápolással, ünnepi szertartásokkal, táncsal, báb-játékkal, színházi neveléssel. Keverve olyannal, amihez (eredete, múltja és jelene kapcsán) van, vagy lehet, s olyannal is, amihez nem volt, s nem is lesz köze.

A Kerekasztal Színházi Nevelési Központ által összehívott munkacsoportnak feltett szándéka volt, hogy elemekre bontja azt a hivatalos rendelkezések diktátumával összefont csomót, amit a NAT erőszakolt ránk. A munka első pillanataitól látható volt, hogy annyifelé nem lehetett vágni az anyagot, ahány elemből az áll, ezért kompromisszumokra kényszerültünk: távolról sem annyira, amennyit a NAT „rendszerhű” elfogadása erőltetne. A TÁNC- ÉS MOZGÁSMŰVÉSZET tantárgy megpróbálkozott a *hagyomány játéka* és *tánc* elnevezéssel lefedett tananyag és fejlesztési követelmény teljesítésével, míg a DRÁMA vállalta az *ünnepi szertartások*, *rituális játékok* anyagot. BÁBJÁTÉK tárgyunk a NAT-ban csak nyomelemeiben fellelhető bábjátékos anyagra és követelményekre épített tantárgyat (a NAT-ban írtakhoz képest „katedrálist”).

S itt térek vissza a bevezető szakaszban foglaltakhoz, bevallottan szubjektív jegyzeteimhez: a dráma jelenlegi hazai helyzetében meg kellett mutatnunk azt, hogy a tanítási dráma alkalmas a tanításra, az oktatási környezetben történő alkalmazásra. Ez egy angolnak evidens, de hát mi magyarok vagyunk...

A drámára készített tantárgyi tantervünk már egy ideje olvasható a számítógépes hálózaton: sokak érdeklődését keltette fel. Úgy gondoltuk, hogy a NAT-nak a drámán belül sem koherens anyagából nem elég módszeres, rendezett tantervet faragnunk (nem más tárgyak alá rendelve, ami gyakorlatilag a beolvasztást, majd az elhalást jelenti!), hanem további segítséget is kell nyújtanunk. Ezzel a céllal dolgozunk ezen a könyvsorozaton...

A tanítási dráma alapműveinek némelyike már megjelent magyar nyelven, hasonló módon a legfontosabb tanulmányok, cikkek közül is jó néhány. Ami egy-két éve égetően hiányzik a „palettáról”, az a magyar gyakorlatból származó, s a hazai szakmbergárdának szánt óravázlatok gyűjteménye. A Bevezető oldalainak átlapozása (minden bevezető fejezet méltó sorsa) után máris olyan óratervek olvashatók, amelyek iskoláink döntő többségében, a drámában képzetlen tanulókkal is megvalósíthatók – amennyiben az órát vezető tanár ért a munkájához.

Természetesen egy segédletnek (már csak a „műfaji” követelmények miatt is) többet kell adnia a fentiek-nél. Ezért kerültek be az egyes írásokba kiegészítő, értelmező jegyzetek (tipográfiaiilag: dőlt betűs szövegek), és ez az oka annak, hogy sorozatunk első kötetének végén bőséges fogalmi magyarázat („szótár”), továbbá néhány gyakran alkalmazott konvenció ismertetése is olvasható.

---

³ A könyvsorozat megjelentetését a Közoktatási Modernizációs Közalapítvány támogatása tette lehetővé. Kiadó: Kerekasztal Színházi Nevelési Központ.

⁴ Kaposi László írása.

A drámatanfolyamok hallgatói számára általában a *tervezés* az egyik legnehezebb anyagrész. Más terveinek adaptálása sem könnyű feladat, de talán a siker nagyobb reményével kezdenek munkába azok a kollégák is, akik saját terveiket összevetve a szakirodalomban megjelentekkel eddig hol bosszúságot, hol irigységet éreztek. Óraterveink – reményeink szerint – *modellként* szolgálnak majd tanulási tartalmak drámán keresztül történő feldolgozására. Modellként, nem pedig adaptálás nélkül, egy az egyben megvalósítandó mintaként!

A sorozat első két kötete (a 3-4., illetve az 5-6. osztályban tanítók számára) húsznál több teljes drámaóra-tervezetet tartalmaz. Számítsuk be, hogy a tervek egy része két tanórát igényel, a sorozatok pedig ennél is többet, továbbá találhatunk a kötetekben nem teljes drámaórát igénylő dramatikus elemeket is. Ha figyelembe vesszük, hogy a negyedikeseknek szánt órák némelyike jelentős változtatások nélkül megvalósítható ötödikesekkel (és fordítva!), akkor talán egy-egy tanévre elegendő is lesz a sorozat első kötetében közölt anyag.

Azon kollégák, akik egy tanév időtartamú drámaóra-vezetői tréningben vesznek részt (a saját osztályukban!), azok a tanév végére – várhatóan – az önálló tervezésre is képessé válnak.

Segédleteink akkor szolgálnának a legjobban, ha azokból az olvasók az önálló munka felé irányító, ösztönzést jelentő impulzusokat nyerhetnének.

A könyvek tartalmából:⁵

A dráma tanítása (segédlet a 3-4. osztályban tanítók számára)

KEREKASZTAL/DRÁMA – a tanterv teljes anyaga
DRÁMAÓRÁK

Szauder Erik: Vuk
Lipták Ildikó: Fehérlófia – cserbenhagyás
Kaposi László: Prométheusz
Antal Rita: A drégelyi áruló
Takáts Rita: A csaló
Lipták Ildikó: Magyarok/1.
Lipták Ildikó: Magyarok/2.
Darók Ildikó: Déjár-félsziget
Szauder Erik: Tavaszünnepe

FÜGGELÉK

„Szótár”
Néhány gyakran alkalmazott konvenció
Konvenciók – példák
Kerekasztal/bábjáték
Kerekasztal/tánc- és mozgásművészet

A dráma tanítása (segédlet az 5-6. osztályban tanítók számára)

KEREKASZTAL/DRÁMA – a tantárgyszakasz anyaga
DRÁMAÓRÁK

Lipták Ildikó: Keresztsháború
Szauder Erik: Tervezőiroda
Szauder Erik: A kunok Magyarországon
Lukács Gabriella: Brassó városa
Kovács Krisztina: Világítótorony
Nagy Orsolya: Tetemrehívás
Egervári György - Lipták Ildikó - Szauder Erik: Elemek a dráma eszköztárából a János vitéz feldolgozásához
Lukács Gabriella: Elemek a dráma eszköztárából a Toldi feldolgozásához
Kaposi László: Edmund és Edgar
Horváth Éva: Szárnyak
Mészáros Beáta: Mozart
Lipták Ildikó: A banda

A sorozat további kötetei (az 1-2., illetve a 7-8. osztályban tanítók számára) a tanév folyamán jelennek meg.

---

⁵ Mindkét kötet megrendelhető a következő címen: Kerekasztal Színházi Nevelési Központ, Gódor Nóra (szervező), 2100 Gödöllő, Szabadság út 6. (tel.: 06 28 420977).